

дѣ повече дѣ по-малко, християнското население било насилино да приеме мохамеданство.

Най-вече пострадало градското българско население въ Македония. Избивано, турчено, прогонвано, отъ него останали само малобройни челяди. Имало градове, дѣто цѣлото градско християнско население загинало. Градоветѣ били заети отъ турски прѣселенци отъ Мала-Азия: Битоля, Скопје, Щипъ, Прилѣпъ, Кюстендилъ, Драма по едно врѣме току-речи изцѣло били само турски градове. Стратегичнитѣ мѣста били веднага заети отъ турцитѣ и при тѣхъ изникнали нови турски селища или старитѣ били заграбени отъ турци. Въ клисуритѣ на планинитѣ и долинитѣ на голѣмитѣ рѣки били стегнати старитѣ укрѣпления или нови били издигнати. На пѣтя отъ Солунъ за Битоля билъ съграденъ новъ чисто турски градъ Енидже-Вардаръ; въ Шаръ-планина билъ уяченъ Качанишкия проходъ; въ западната клисура на Осогово била основана малка крѣпость отъ Байрамъ-паша, сегашния градъ Крива-паланка; на горня Струма билъ заетъ пѣтьтъ и билъ съграденъ отъ турцитѣ Кадинъ-мостъ (1470 г.); по-долу въ струмскитѣ тѣснини билъ основанъ новъ турски градъ Йокарики-Джумая; тѣснината отъ Петричъ за Струмица била заета съ турски селища, съ стратегично мѣсто с. Ключъ; Велесъ билъ помѣстенъ по-горѣ отъ стария градъ и нареченъ Кюприли и др.

Турското население въ градоветѣ е било смѣсено; то се образувало отъ мѣстни потурнаци, ерлии, около една чисто турска ядка, която била заселена веднага слѣдъ покорението. Извънъ градоветѣ възникнали два вида турски селища, едни чисти турски и други смѣсени. Чисто турскитѣ селища образуватъ голѣми групи, прѣселени отъ Мала-Азия и наричани юруци или коняри¹⁾. Тѣ обикновено не се смѣсватъ съ потурнацитѣ турци, които за тѣхъ сж читацѣ²⁾, ерлии³⁾ или

1) Тѣ сами се наричатъ „юрукъ“ (Бизъ юрукъ исъ — ние сме юруци) т. е. номади, които странствуватъ (юрумек) съ стадата си. Коняри ги наричатъ българитѣ за означение, че сж дошли отъ Коня (Икониумъ).

2) Новопотурченитѣ християни селяни бѣлосвали съ варъ своитѣ плетища за знакъ, че кжщата е мохамеданска. та въ нея да не слизатъ войски или царски чиновници, а да отиватъ въ християнскитѣ домове. Тия потурнаци били наречени „турци съ бѣлъ плетъ“ (читъ — плетъ, акъ — бѣлъ). Това обяснение научихъ отъ коняритѣ на сѣверъ отъ Бешишкото езеро.

3) Ерлии т. е. мѣстни „Бизъ ерли исъ, ефендимъ; онларъ юрукъ-дъръ“, ми казваха стари потурнаци въ Лжгадинско за себе си и за съседитѣ си чисти турци.